

УДК: 342.9:352.07

**МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО
РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.**

Мерзлюк К.П., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **Линник Т.В.**,

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Сучасний розвиток демократичної держави неможливий без ефективного функціонування місцевого самоврядування. Саме на місцевому рівні відбувається безпосередня взаємодія влади та громадян, вирішуються питання повсякденного життя населення, формується довіра до державних інституцій. У зв'язку з цим особливого значення набуває дослідження ролі територіальних громад та органів місцевого самоврядування у забезпеченні сталого розвитку.

В умовах реформування системи публічного управління в Україні місцеве самоврядування виступає ключовим інструментом децентралізації влади. Передача повноважень на місця створює можливості для більш ефективного управління ресурсами та врахування потреб населення. Водночас це потребує належного правового забезпечення та підвищення рівня відповідальності органів влади перед громадою.

Відповідно до законодавства України, місцеве самоврядування є правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [1]. Це положення підкреслює важливість автономії громад та їх роль у системі публічної влади. На практиці це означає, що громади мають можливість впливати на розвиток території, визначати пріоритети та брати участь у формуванні місцевої політики.

Важливим аспектом функціонування місцевого самоврядування є принципи його діяльності. До них належать законність, відкритість, підзвітність, участь громадян та ефективність управління. На мою думку, саме відкритість і прозорість є ключовими умовами формування довіри між владою та громадою, адже без доступу до інформації громадяни не можуть повноцінно реалізувати свої права.

Сучасні науковці підкреслюють, що місцеве самоврядування відіграє важливу роль у розвитку громадянського суспільства. Зокрема, В. Б. Авер'янов зазначає, що ефективна діяльність органів місцевого самоврядування сприяє підвищенню рівня участі громадян у прийнятті управлінських рішень [2]. Це підтверджує, що муніципальне право є не лише юридичною, а й соціальною категорією.

У процесі децентралізації в Україні значно зросла роль територіальних громад як самостійних суб'єктів управління. Передача фінансових ресурсів та повноважень дозволила громадам більш ефективно вирішувати питання місцевого розвитку. Водночас це створює нові виклики, пов'язані з необхідністю підвищення професійного рівня управлінців та забезпечення контролю за використанням ресурсів [3].

Не менш важливим є питання відповідальності органів місцевого самоврядування. Вони повинні діяти в інтересах громади, дотримуючись принципів законності та ефективності. У цьому контексті важливу роль відіграє громадський контроль, який дозволяє забезпечити прозорість діяльності органів влади та підвищити якість управлінських рішень.

Отже, місцеве самоврядування є ключовим елементом демократичної системи управління, який забезпечує участь громадян у вирішенні питань місцевого значення та сприяє розвитку територіальних громад. Його ефективність визначається не лише нормативно-правовою базою, а й рівнем взаємодії між владою та населенням. Подальший розвиток місцевого

самоврядування в Україні має ґрунтуватися на принципах відкритості, відповідальності та партнерства. Особливу увагу слід приділяти розвитку громадянської активності, адже саме активна громада є основою ефективного управління. Водночас важливо забезпечити баланс між автономією громад і контролем з боку держави, щоб уникнути зловживань та забезпечити ефективне використання ресурсів. Не менш значущим є підвищення професійного рівня посадових осіб місцевого самоврядування, що дозволить покращити якість управлінських рішень. Таким чином, місцеве самоврядування виступає не лише механізмом реалізації влади на місцях, а й важливим фактором розвитку демократії, зміцнення довіри до влади та формування активного громадянського суспільства. Його подальше вдосконалення є необхідною умовою сталого розвитку України та інтеграції до європейського простору.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
2. Авер'янов В. Б. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К.: Факт, 2003. 384 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fdb7e189-b37a-43f1-9d7c-705cd6e69b40/content>
3. Децентралізація в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку // Урядовий портал : офіційний вебсайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>(дата звернення: 03.04.2026).

УДК: 352:342.9(477)

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ